

Πλανήτης ΓΗ

Μόνο ο δάσκαλος μετράει!

Επιμέλεια: Του TAKH MIXA

Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε μια χώρα δεν εξαρτάται ούτε από τις κρατικές δαπάνες, ούτε από το μέγεθος της τάξης, ούτε από τον «προοδευτικό» χαρακτήρα των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων!

Εξαρτάται από έναν και μοναδικό παράγοντα: την ποιότητα του εκπαιδευτικού προσωπικού. Τα επιτυχημένα εκπαιδευτικά συστήματα στον κόσμο είναι εκείνα που καταφέρνουν να εντάσσουν στο διδακτικό τους προσωπικό τους πιο ταλαντούχους. Αυτό είναι το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει η έρευνα την οποία έκανε η γνωστή εταιρεία συμβούλων McKinsey. Στόχος της ογκώδους έρευνας - που πραγματοποιήθηκε τα έτη 2000 με 2007- ήταν να εντοπίσει τους παράγοντες εκείνους που παίζουν τον καθοριστικό ρόλο στην ποιότητα της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας παιδείας.

Από τις 122 μελέτες του ΟΟΣΑ, μόνο οι 9 έδειξαν ότι η μείωση των μαθητών ανά τάξη και η αύξηση καθηγητών βελτιώνει τις μαθητικές επιδόσεις. Οι άλλες 103 κατέγραψαν ως κυριότερο παράγοντα την ποιότητα του εκπαιδευτικού (φωτ. Reuter)

Παίρνοντας ως άξονα αναφοράς τις επιδόσεις των διάφορων εκπαιδευτικών συστημάτων στον κόσμο -όπως προκύπτει από τη γνωστή έκθεση PISA του ΟΟΣΑ καθώς και άλλες ανάλογες μελέτες- καθώς και συνεντεύξεις με πάνω από 100 ειδικούς, πολιτικούς και εκπαιδευτικούς σε όλο τον κόσμο, η έρευνα της McKinsey προσπάθησε να εντοπίσει τα κοινά στοιχεία τα οποία έχουν όλα τα top εκπαιδευτικά συστήματα- όπως της Φινλανδίας, της Σιγκαπούρης, της Νότιας Κορέας κ.λπ. Ενα από τα πρώτα συμπεράσματα της έρευνας είναι ότι οι δαπάνες για την παιδεία καθώς και το μέγεθος της τάξης δεν φαίνεται να παίζουν ουσιαστικό ρόλο στις επιδόσεις των μαθητών.

Μεταξύ των ετών 1980 και 2005, οι δημόσιες εκπαιδευτικές δαπάνες στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στις ΗΠΑ ανά μαθητή αυξήθηκαν κατά (αποπληρωρισμένο) 73%. Την ίδια περίοδο οι ΗΠΑ προσέλαβαν περισσότερους δασκάλους/καθηγητές με αποτέλεσμα η αναλογία εκπαιδευτικών/μαθητών να μειωθεί κατά 18%. Το μέγεθος των τάξεων στις ΗΠΑ το 2005 ήταν το μικρότερο στην ιστορία της χώρας. Όμως οι επιδόσεις των μαθητών το 2005 παρέμειναν στα επίπεδα του 1980. Ανάλογα είναι και τα αποτελέσματα και σε άλλες χώρες. Μεταξύ των ετών 1995-2004 χώρες όπως η Νέα Ζηλανδία, η Αυστραλία, η Σουηδία, η Νορβηγία, η Ολλανδία και η Ιαπωνία αύξησαν θεαματικά τις δαπάνες τους για την παιδεία. Όμως οι μέσες επιδόσεις των παιδιών στα μαθηματικά ηλικίας 13 και 14 ετών, είτε παρέμειναν οι ίδιες είτε χειροτέρευαν.

Τα τελευταία έτη κάθε χώρα στον ΟΟΣΑ αύξησε τον αριθμό του εκπαιδευτικού προσωπικού σε σχέση με τον αριθμό των μαθητών. Όμως όλες οι έρευνες δείχνουν ότι η μείωση του μεγέθους της τάξης δεν έχει σημαντικές επιπτώσεις στις επιδόσεις των μαθητών. Από τις 112 μελέτες, μόνο οι 9 έδειξαν ότι υπάρχει ένας θετικός συσχετισμός. Οι άλλες 103 βρήκαν είτε ότι δεν υπάρχει καμιά σχέση είτε ότι υπάρχει αρνητική σχέση -δηλαδή η μείωση του αριθμού των μαθητών σε μια τάξη όχι μόνο δεν βελτιώνει τις επιδόσεις αλλά ενίοτε τις χειροτερεύει. Η εξήγηση είναι απλή: στο βαθμό που η μείωση του μεγέθους των τάξεων σημαίνει περισσότερους καθηγητές, αυτό συνεπάγεται -με σταθερό το επίπεδο των δαπανών- αφ' ενός λιγότερα χρήματα για κάθε καθηγητή και αφετέρου -και αυτό είναι το πιο σημαντικό- μειωμένες απαιτήσεις στην επιλογή του διδακτικού προσωπικού. Ο κυριότερος παράγοντας που φαίνεται να επηρεάζει τις μαθητικές επιδόσεις είναι η ποιότητα του εκπαιδευτικού προσωπικού. Διάφορες μελέτες που λαμβάνουν υπόψη τους όλους τους παράγοντες δείχνουν ότι οι μαθητές που διδάσκονται από καλούς εκπαιδευτικούς θα προχωρήσουν με τριπλάσια ταχύτητα από ό,τι μαθητές με κακούς εκπαιδευτικούς. Οι επιπτώσεις για τον μαθητή, σύμφωνα με την έκθεση, ενός χαμηλής ποιότητας δασκάλου στα πρώτα χρόνια του σχολείου, μπορεί όχι απλώς να είναι αρνητικές αλλά και μη αντιστρεψίμες. Όπως δείχνει μια σειρά ερευνών, οι μαθητές που δεν κάνουν αρκετή πρόοδο τα πρώτα χρόνια στο δημοτικό **σχολείο**, λόγω ενός κακού δασκάλου, έχουν ελάχιστες πιθανότητες να ανακάμψουν αργότερα.

Τα καλύτερα εκπαιδευτικά συστήματα στρατολογούν συστηματικά τους πιο προικισμένους για να τους εντάξουν στο εκπαιδευτικό προσωπικό.

Αυτό το επιτυγχάνουν μέσω της αυστηρής επιλογής των ατόμων που θα φοιτήσουν σε παιδαγωγικές ακαδημίες ή ανάλογα ιδρύματα. Τα καλύτερα εκπαιδευτικά συστήματα στον κόσμο στρατολογούν τους δασκάλους από το κορυφαίο 5%- 30% των αποφοίτων. Στην Κορέα από το 5%, στη Φινλανδία από το 10% και στο Χονγκ Κονγκ και τη Σιγκαπούρη από το 30%. Αντίστροφα τα κακά εκπαιδευτικά συστήματα συνήθως ελκύουν τους χειρότερους. Είναι χαρακτηριστικό ότι στη Μέση Ανατολή -όπου το επίπεδο της παιδείας είναι ιδιαίτερα χαμηλό- οι δάσκαλοι προέρχονται από το χειρότερο 30%. Το ίδιο παρεμπιπτόντως ίσχυε και μέχρι πρόσφατα στις ΗΠΑ!

Ενα άλλο χαρακτηριστικό στοιχείο των καλών εκπαιδευτικών συστημάτων είναι ότι δίνουν μεγάλη έμφαση στη σωστή επιλογή των ατόμων που θα αναλάβουν ηγετικό ρόλο στο **σχολείο** (διευθυντές, γυμνασιάρχες λυκειαρχές). Όλες οι έρευνες δείχνουν ότι χωρίς έναν αποτελεσματικό και ικανό ηγέτη, ένα **σχολείο** είναι αδύνατο να αναπτύξει μια κουλτούρα υψηλών προσδοκιών ή να προσπαθεί να επιτύχει συνεχή βελτίωση. Ο μοναδικός ρόλος και η μοναδική υποχρέωση του διευθυντή ενός σχολείου είναι να επιβλέπει την ποιότητα της διδασκαλίας του απασχολούμενου εκπαιδευτικού προσωπικού. Δεν έχει καμιά άλλη γραφειοκρατική υποχρέωση, έτσι ώστε να μπορεί να αφοσιωθεί απερίσπαστα στο έργο του, που είναι η βελτίωση της διδασκαλίας των υφισταμένων του.

(www.tmichas.wordpress.com)

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ - 07/04/2008

Copyright © 2007 X. K. Τεγόπουλος Εκδόσεις Α.Ε.